

Stockholm den 28 maj 2021

R-2021/0496

Till Riksarkivet

Dnr RA-KS 2021/18

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 16 februari 2021 beretts tillfälle att avge yttrande över Riksarkivets förstudie om användning och hantering av underskrifter med elektroniska material och metoder.

Sammanfattning

Advokatsamfundet har ingen erinran mot förslagen i förstudien såvitt avser utformningen av studien. Advokatsamfundet har dock vissa synpunkter avseende vissa tolkningar av gällande rätt och vill således framhålla följande.

Synpunkter

Tolkning av gällande rätt

Som en första utgångspunkt bör den legala tolkningen av olika typer av formkrav, såväl i lag som i myndighetsföreskrifter, tolkas utifrån den teknik och de tekniska möjligheter som finns idag samt utgå ifrån en teknikneutralitet.¹ Att det är önskvärt att formkraven från myndigheter förtydligas av myndigheter är inte ett hinder, utan snarare en önskan att sådana krav utformas av myndigheterna på eget initiativ.²

¹ Se NJA 2017 s. 796 och DS 2003:39 s. 46.

² Jmf s. 92 i förstudie med Prop. 2017/18:126 s. 23 "Kvalitetskraven har då i stället reglerats på lägre normgivningsnivå, t.ex. i förordning eller genom myndighetsföreskrifter. Det finns alltså inte någon enhetligt lagteknisk lösning för hur ett formkrav för elektronisk underskrift bör se ut. En lämplighetsbedömning får i stället göras för varje enskild bestämmelse där formkravet behöver anpassas".



Som en andra utgångspunkt ska framhållas att i enlighet med artikel 25 i Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 910/2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden ("eIDAS"), får inte elektroniska signaturer vägras på grund av att dessa är elektroniska samt att kvalificerade elektroniska signaturer ska anses ha samma legala effekt som ett egenhändigt undertecknande. Utrymmet för att vägra användandet av elektroniska underskrifter får således betraktas som litet.

Mot bakgrund av detta är ståndpunkten som framhålls i punkt 5.2.2.3.1 och 5.1.6 inte förenlig med artikel 25 i eIDAS. I förhållande till fastighetsöverlåtelser bör det även nämnas att trots att det i Dnr 519-2018/565 framhålls att ändringar i lag skulle krävas, kan detta ifrågasättas mot bakgrund av det föregående. Genom användande av kvalificerade elektroniska signaturer bör dessa typer av krav på underskrivna handlingar anses uppfyllda, förutsatt att övriga skyddsändamål som regeln avser att fylla föreligger. Denna tolkning har exempelvis tillämpats av Bolagsverket i förhållande till deras anmälningsblanketter och en kvalificerad elektronisk underskrift har då accepterats som en egenhändig underteckning av dessa dokument.

Mot bakgrund av ovanstående ska det således också framhållas att utgångspunkterna i punkt 6.1.2 är felaktiga, eftersom dessa krav dels bör tolkas i ljuset av den teknik och de tekniska möjligheter som finns idag, dels utgå ifrån teknikneutralitet vid tolkningen av dessa. Snarare bör krav på egenhändig underskrift eller motsvarande uttryck som längst tolkas som en kvalificerad elektronisk underskrift snarare än ett förbud mot användande av elektroniska underskrifter.

Korrekturfel

Tabellen på s. 82 innehåller upprepning avseende vad elektronisk underskrift ska innebära, men med två olika begrepp och kommentarer som inte går ihop.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander